

**МОДУЛ
ПО БЕЗОПАСНОСТ НА
ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА
(ВОДАЧИ И ПЪТНИЦИ,
ОТГОВОРНОСТ)**

ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ ИЛИ ПЪТУВАНЕ С МПС

- ИЗПОЛЗВАНЕ НА ЗАЩИТНИ КАСКИ ОТ ВОДАЧИ И ПЪТНИЦИ НА МОТОЦИКЛЕТИ И МОТОПЕДИ
- Движещите се по пътя **три- и четириколесни** моторни превозни средства се оборудват и със:
 - 1. обезопасителен триъгълник;
 - 2. аптечка;
 - 3. пожарогасител;
 - 4. светлоотразителна жилетка.

АКО ИМАШ МПС - ЗАБРАНИ ЗА ВОДАЧА И СОБСТВЕНИКА

- ДА ПРЕДОСТАВЯ МПС НА НЕПРАВОСПОСОБЕН ВОДАЧ
- ДА ПРЕВОЗВА ДЕЦА ДО 12-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ НА ЗАДНАТА СЕДАЛКА НА МОТОЦИКЛЕТ ИЛИ МОТОПЕД ОСВЕН АКО Е ПОСТАВЕНА ДОПЪЛНИТЕЛНА СПЕЦИАЛНА СЕДАЛКА
- ПРЕВОЗВАНЕТО НА ПЪТНИЦИ В ТОВАРНИТЕ КОШОВЕ НА МОТОЦИКЛЕТИ

КАТЕГОРИИ ПС – ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ

- категория L - моторни превозни средства, определени в чл. 4 от Регламент (ЕС) № 168/2013;
- категория M – МПС за превоз на пътници и техния багаж:
 - а) категория M1 – ПС с не повече от 8 места за сядане, без мястото за сядане на водача;
 - б) категория M2 - ПС с повече от 8 места за сядане, без мястото за сядане на водача, освен местата за сядане, може да има място за стоящи пътници;
 - в) категория M3 – ПС с повече от 8 места за сядане, без мястото за сядане на водача, може да има място за стоящи пътници;

КАТЕГОРИИ – ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ

- категория N (N1 - N3) - МПС, проектирани и конструирани основно за превоз на товари;
- категория O – ремаркета;
- категория G – МПС с характеристики на МПС от категория M или N и с повишена проходимост

ПРАВОСПОСОБНОСТ

Всяко ППС, което участва в движението по пътищата, отворени за обществено ползване, трябва да се управлява от правоспособен водач

За да управлява МПС, водачът трябва да притежава свидетелство за управление, валидно за категорията, към която спада управляваното от него ПС

КАТЕГОРИИ

за правоспособност на водачите

МПС и минимална възраст

- категория АМ - **мотопеди** - двуколесни или триколесни ПС с конструктивна максимална скорост **не по-висока от 45 km/h** (категория L1e и категория L2e) – **минимална възраст – 16 години**
- категория А1 – **минимална възраст – 16 години**
 - а) мотоциклети с работен обем на двигателя не повече от 125 cm³, с максимална мощност не повече от 11 kW и с отношение мощност/тегло, което не превишава 0,1 kW/kg;
 - б) триколесни моторни превозни средства с мощност, която не превишава 15 kW;

КАТЕГОРИИ

за правоспособност на водачите

МПС и минимална възраст

- **категория A2** - мотоциклети с **мощност, която не превишава 35 kW**, и с отношение мощност/тегло, което не превишава 0,2 kW/kg – **минимална възраст – 18 години**
- **категория A** - **мотоциклети** и триколесни моторни превозни средства с мощност над 15 kW:
 - мотоциклети - двуколесни ПС без кош (категория L3e) или с кош (категория L4e), с двигател с работен обем над 50 cm³, ако е с вътрешно горене, и/или с конструктивна максимална скорост, по-висока от 45 km/h – **минимална възраст – 24 години (има и допълнителни условия за по-ниска минимална възраст, ако притежава СУМПС от друга категория)**

КАТЕГОРИИ

за правоспособност на водачите МПС и минимална възраст

- категория В1 - четириколесни превозни средства (без тези от категория L6e) – **минимална възраст – 17 години**
- категория В, ВЕ - четириколесни превозни средства – **минимална възраст – 18 години**

Първоначално издаване на свидетелство за управление на МПС

- Свидетелство за управление на МПС се издава от органите на МВР на лице, **завършило най-малко основно образование**, което е физически годно да управлява моторни превозни средства за съответната категория, **преминало е обучение за водач на МПС, курс за оказване на първа долекарска помощ и успешно е издържало изпит за водач на МПС**
- Първоначалното издаване на СУМПС се извършва въз основа на протокол от Изпълнителна Агенция „Автомобилна Администрация“ за успешно положен изпит

ПРИНУДИТЕЛНИ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ

- временно спиране от движение на пътно превозно средство на собственик, който допуска или предоставя управлението на моторно превозно средство на лице, което не притежава съответното свидетелство за управление – за срок до един месец
- прекратяване на регистрацията на пътно превозно средство на собственик, който управлява моторно превозно средство, без да притежава съответното свидетелство за управление – за срок от 6 месеца до една година. При отнемане на табелите с регистрационен номер МПС може да бъде транспортирано от правоспособен водач до място за съхранение или до най-близкото населено място в срок до 12 часа от установяване на нарушението

НАКАЗАНИЯ

- От 100 до 300 лв. - който управлява моторно превозно средство, без да притежава съответното свидетелство за управление
- 50 лв. - не изпълнява задължението за използване на предпазен колан или носене на каска или превозва пътник, който не изпълнява задължението за използване на предпазен колан или носене на каска
- 50 лв. - пътник, който не изпълнява задължението за използване на предпазен колан или носене на каска

НАКАЗАТЕЛЕН КОДЕКС

Чл. 343в. (1) Който управлява моторно превозно средство в срока на изтърпяване на наказанието лишаване от право да управлява моторно превозно средство, след като е наказан за същото деяние по административен ред, се наказва с лишаване от свобода до три години и с глоба от двеста до хиляда лева.

(2) Който в едногодишен срок от наказването му по административен ред за управление на моторно превозно средство без съответно свидетелство за управление извърши такова деяние, се наказва с лишаване от свобода от една до три години и с глоба от петстотин до хиляда и двеста лева.

(3) Наказанието по ал. 1 се налага и на лице, което управлява моторно превозно средство в срока на изтърпяване на принудителна административна мярка за временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство.

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

- За административни нарушения могат да се предвиждат и налагат следните административни наказания:
 - а) обществено порицание;
 - б) глоба;
 - в) временно лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност.

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

- Общественото порицание за извършеното нарушение се изразява в публично порицание на нарушителя пред трудовия колектив, където работи, или пред организацията, в която членува.
- Глобата е наказание, което се изразява в заплащане на определена парична сума.
- По отношение на непълнолетните административното наказание глоба се заменя с обществено порицание.

Административнонаказателна отговорност

- Административнонаказателно отговорни са пълнолетните лица, навършили 18 години, които са извършили административни нарушения в състояние на вменяемост.
- Административнонаказателно отговорни са и непълнолетните, които са навършили 16 години, но не са навършили 18 години, когато са могли да разбират свойството и значението на извършеното нарушение и да ръководят постъпките си.
- За административни нарушения, извършени от малолетни, непълнолетни на възраст от 14 до 16 години и поставени под пълно запрещение, отговарят съответно родителите, попечителите или настойниците, които съзнателно са допуснали извършването им.

ТЕРМИНИ

- Пътно превозно средство е съоръжение, придвижвано по пътя на колела и използвано за превозване на хора и/или товари. Към пътните превозни средства се приравняват трамваите, тракторите и самоходните машини, когато се придвижват по пътищата.
- Моторно превозно средство е ППС, снабдено с двигател за придвижване, с изключение на релсовите превозни средства.

ТЕРМИНИ

- Автомобил е недвуколесно безрелсово МПС, което се използва за превозване на пътници и товари или за теглене на други пътни превозни средства. Към автомобилите се приравняват и тролейбусите. В зависимост от предназначението си автомобилите биват:
 - а) леки - за превозване на пътници, в които броят на местата за сядане без мястото на водача не превишава 8;
 - б) товарни - за превозване на товари и/или за теглене на ремарке;
 - в) автобуси - за превозване на пътници с повече от 8 места за сядане без мястото на водача;
 - г) специални - с постоянно монтирана апаратура, съоръжения или машини, които не позволяват използването им за други цели.

ТЕРМИНИ

- "Мотоциклет" е двуколесно пътно превозно средство с кош или без кош, което има двигател с работен обем над 50 cm^3 . Към мотоциклетите се приравняват и моторните превозни средства с три колела, чиято маса без товар не надвишава 400 kg , както и двуколесните пътни превозни средства, които имат двигател с работен обем до 50 cm^3 и чиято конструктивна максимална скорост надвишава 45 km/h .
- "Мотопед" е дву- или триколесно пътно превозно средство, което има двигател с работен обем до 50 cm^3 и чиято конструктивна максимална скорост не надвишава 45 km/h .